

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ УНІВЕРСИТЕТУ УШИНСЬКОГО
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

ВСЕУКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ «СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ
ВИМІРИ»

24 травня 2024 року

Одеса

УДК 321(477)(063)

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 17 від 27.06.2024 р.)

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний університет імені К. Д. Ушинського»;

Музиченко Г. В. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Долженков О. Ф. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Ростецька С. І. – доктор політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Швець С. Л. - кандидат політичних наук, викладач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Горобець Василь – аспірант першого року навчання ОНП «Політологія» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Левенець Михайло – студент 4-го року навчання спеціальності 052 «Політологія» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Сучасні виклики соціально - політичного розвитку: політико-правові та соціально-економічні виміри: матеріали всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Одеса, 24 травня 2024 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2024. 82 с.

УДК 321(477)(063)

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2024

© Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2024

ЗМІСТ

1. Бурлака М. С., Проноза І. І. РОЛЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У СВІТОВОМУ БАЛАНСІ СИЛ 5
2. Варіченко Д. О., Дмитрашко С. А. ДЕКОЛОНІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В МИСТЕЦТВІ І КУЛЬТУРІ: ЩО МИ НЕ МАЄМО ПРАВА ЗАБУТИ? 8
3. Горобець В. В. ВИНИКНЕННЯ КОНФЛІКТІВ У СУЧАСНОМУ СВІТІ 13
4. Долженков О. Ф., Гринько К. ВИКЛИКИ СУЧАСНИМ ДЕМОКРАТІЯМ 15
5. Дяченко О. В., Наумкін І. О. МЕДІЙНА ПРОДУКЦІЯ ЯК РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИКО-ІМІДЖЕВОЇ ФУНКЦІЇ В ПОЛІТИЧНОМУ БЛОГ-ДИСКУРСІ 18
6. Замфірова А. К., Проноза І. І. ВЗАЄМОЗАЛЕЖНІСТЬ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СУСПІЛЬСТВА 21
7. Казюк А. В., Музиченко Г. В. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА І ДЕМОКРАТИЧНЕ ВРЯДУВАННЯ 25
8. Калашінська М. В. СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПОЛІТИЧНОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ 28
9. Кириченко Є. В., Проноза І. І. ВПЛИВ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА ПОЛІТИЧНУ СВІДОМІСТЬ 32
10. Колодій Д. ВОЛОНТЕРСТВО ТА ЙОГО ВИДИ 36
11. Левченко Я. В., Проноза І. І. РОЛЬ МЕДІА В ПОШИРЕННІ ТА ФОРМУВАННІ ІДЕОЛОГІЇ ТА ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ 39
12. Манасарян А. Б., Гедікова Н. П. СУЧАСНІ ПОЛІТИЧНІ СПІВТОВАРИСТВА В КОНТЕКСТІ КОЛЕКТИВНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ 42
13. Наумкіна С. М., Уцеховський М. Ю. ВІДКРИТІ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНІ МЕРЕЖІ ЯК ЗАСОБИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 46

- 14.Павловський Я. Є, Гедікова Н. П. СУЧАСНИЙ СЕПАРАТИЗМ І
ФАКТОРИ ЙОГО ВИНИКНЕННЯ 49
- 15.Пустовіт А. М., Гедікова Н. П. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У
ПОЛІТОЛОГІЇ: ВІД ПЕРСОНАЛІЗОВАНОГО НАВЧАННЯ ДО
АНАЛІЗУ ПОЛІТИЧНИХ ТРЕНДІВ 53
- 16.Рідник О. В., Проноза І. І. ПОЛІТИЧНА АКТИВНІСТЬ НАТО У
СУЧАСНИХ СВІТОВИХ ПРОЦЕСАХ: ВИКЛИКИ ТА НАСЛІДКИ 57
- 17.Руцький С. В. КІБЕРКОНФЛІКТИ У ПРОТИБОРСТВІ СУБ'ЄКТІВ
ПОЛІТИКИ НА ТЕРИТОРІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН 59
- 18.Сацюк І., Наумкіна С. М. СЕПАРАТИЗМ ЯК ПОЛІТИЧНИЙ
ФЕНОМЕН У СУЧАСНОМУ СВІТІ 62
- 19.Сокорчук П. В. ЦІННІСНИЙ КОМПОНЕНТ ПОНЯТТЯ
КОМПЕТЕНТНОСТІ 65
- 20.Унтілова І. ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ ЕЛЕКТРОННОЇ ДЕМОКРАТІЇ У
МЕРЕЖЕВОМУ СУСПІЛЬСТВІ 68
- 21.Фурман Г., Проноза І. І. ЦИФРОВА ПОЛІТИЧНА РЕКЛАМА:
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ В ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЯХ 71
- 22.Афанасьєва А. В., Проноза І. І. ТОТАЛІТАРИЗМ ТА ЙОГО
НЕБЕЗБЕКА У СУЧАСНОМУ СВІТІ 75
- 23.Шевчук А., Проноза І. І. ФЕНОМЕН ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
ТА ЇЇ ФУНКЦІЇ 77
- 24.Бондаренко К., Наумкіна С. М. ХАРИЗМАТИЧНЕ ЛІДЕРСТВО
ПРЕЗИДЕНТА ЯК НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ КРАЇНИ 83
- 25.Гуд А., Гедікова Н.П. МОДЕРНІЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ
НА ТЛІ ВІЙНИ 85
- 26.Семенов Є., Наумкіна С. М. СУВЕРЕНІТЕТ ДЕРЖАВИ ПІД ЧАС
ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГЕННЯ 87
- 27.Владімірцов М., Наумкіна С. М. М'ЯКА СИЛА НА ПОЛІТЧИНІЙ
АРЕНІ 90
- 28.Дрищук І., Наумкіна С. М. ГРОМАДЯНСЬКІ ІНІЦІАТИВИ У
ВПЛИВІ НА ВЛАДУ 92

- 29. Шкребій К., Наумкіна С. М. ІМІДЖ ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРА ТА
ТЛІ ВІЙНИ 95**
- 30. Левенець М., Наумкіна С. М. ТЕЛЕМАРАФОН ЯК
НЕЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД ПРОПАГАНДИ В КОНТЕКСТІ
ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ НА ТЛІ ПОВНОМАСШТАБНОГО
ВТОРГЕННЯ 97**

Руцький С. В. – аспірант кафедри політичних наук і права, спеціальність 052 Політологія, Університет Ушинського

КІБЕРКОНФЛІКТИ У ПРОТИБОРСТВІ СУБ'ЄКТІВ ПОЛІТИКИ НА ТЕРИТОРІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН

Інформаційна конфронтація значно відрізняється від традиційних її форм: вона не включає пряму силу, не (поки що) руйнує у звичайному сенсі слова, і її важко віднести до конкретних негативних дій з важкими наслідками.

У той же час такого роду конфронтація ускладнює пошук кваліфікованих експертів або адекватну підготовку служби безпеки фахівців в інформаційному просторі та гальмує створення чітких політичних і військових доктрин щодо кібервійни. У більшості випадків питання щодо нових доктрин і технологій можна вирішити шляхом випробувань і помилок в реальному світі. Це особливо актуально у сфері кібербезпеки приватного сектора; компанії постійно інвестують і адаптуються, щоб запобігти загрозам, або, якщо їх експлуатують через попередню невідому вразливість, швидко реконструювати атакуючий код і створити захист. Цей метод дозволяє доктринам і технологіям безпеки швидко й послідовно коригуватись й адаптуватись до нових викликів [2].

Однак у сфері конфронтації міждержавної політики таке рішення є недоцільним, оскільки не вирішить конкретної проблеми, а лише місцево знешкодить. Держави можуть дозволити собі розкіш пристосуватися до кібершпигунства та одноразових подій, але такий підхід недостатньо реалізує політиків до їх потенційної ролі, яку кіберподії можуть зіграти в повністю скоординованій військовій кампанії.

Масштабні політичні чи військові події, такі як криза великої держави чи війна, передбачають низку динамічних, здебільшого непередбачуваних факторів. Знаючи, як це зроблять держави та інші політичні актори, використовувати кіберпотенціал під час криз і конфліктів складно, тому що відсутня достатня кількість «випадків» таких подій [1].

Проблема в тому, що в кіберпросторі важко персоналізувати учасників, тому саме по цим причинам важко зрозуміти кінцевих замовників або учасників. Зрозуміло, що сторін протиборства є мінімум дві, особливість їх дій в тому, що інші учасники можуть залучатись самотійно до такої форми конфлікту в кіберсередовищі лише через власне ставлення та відношення до такого типу конфлікту. Якщо деталізувати кіберконфлікти для політичних процесів на територіях пострадянських країн, то учасниками політичної конфронтації є: суб'єкти політики, громадяни, підприємства, кіберфахівці. Суб'єкти політики можуть створювати публічні висловлювання щодо кіберборотьби, пересічні громадяни висловлюють власну позицію намагаючись видати свою власну позицію за об'єктивну для більшості, а кіберфахівці вчиняють заходи щодо кіберзахисту, кібербезпеки та кібератак на опонента [Див. : 6].

Політична конфронтація розпочинається ідентично звичайному конфлікту, а саме з інциденту, як першопричині зародження протидії сторін. Причинами прояву інциденту можуть бути: політичні рішення, висловлювання, дії (нормативні акти, які не підтримуються суспільством, дії політиків, які дискредитують себе, як політичних акторів). В свою чергу такі суспільні процеси як питання мови, релігії, корупції стають тригерами етноконфліктів [Див. : 6].

Політичне загострення дій все залежить від сторін конфлікту та об'єкту протиборства, тобто власне за що відбувається боротьба, як основна мета конфронтації. Звичайно, політика держав в питаннях кібервзаємодії повинна бути чіткою та рішучою, навіть якщо питання кібератак ще не відчутно на політичній системі. Як показує практика європейських країн, то переважно реакція на кібератаки відбувається в момент виникнення проблеми, або при аналізі наслідків, які нанесли шкоду суспільству чи органам управління.

Тому важливим завданням для усіх учасників інформаційного простору, які не сформували єдиної політики у суспільстві щодо політичних процесів та мають протистояння в політичній площині, необхідно звернути увагу на сферу кіберзахисту, а саме: нормативне регулювання, суспільне обговорення, роз'яснення небезпеки використання піратських сайтів, створення захисту для

власних пристроїв, які допомагають користуватись кіберпростором, а найважливіше – реальні види відповідальності за злочинив кіберпросторі.

Отже, за останні п'ять років (через пандемію та повномасштабну війну) велика частина комунікаційних процесів трансформувалась в кіберпростір, тому небезпека та загроза кіберпротисторства стала актуальною, а кіберзагрози – реальністю суспільно-політичного буття. Питання кібеконфліктів у протисторстві суб'єктів політики на території європейських країн, є серйозною загрозою для великої кількості осіб, які особисто не приймають участь у конфлікті, проте можуть відчути її наслідки.

Відтак, конфронтація суб'єктів політики в інформаційному середовищі несе ряд викликів, які потребують уваги для стабілізаційного розвитку національних політичних систем країн на глобальній системі взаємовідносин.

Література:

1. Указ Президента України №37/2022 «Про введення в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України» від 30 грудня 2021 року «Про План реалізації Стратегії кібербезпеки України». 2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/372022-41289>
2. Ertan A. (Eds.) Cyber Threats and NATO 2030: Horizon Scanning and Analysis: [URL://https://ccdcoe.org/uploads/2020/12/Cyber-Threats-and-NATO-2030_Horizon-Scanning-and-Analysis.pdf](https://ccdcoe.org/uploads/2020/12/Cyber-Threats-and-NATO-2030_Horizon-Scanning-and-Analysis.pdf).
3. Пехник А.В. Завгородня Ю. В. Сучасні загрози кібертехнологій в політичному процесі. *Актуальні проблеми політики* : зб. наук. пр. Одеса, 2021. Вип. 68. URL: <http://www.app.nuoua.od.ua/archive/>